

A bizalmatlanságnak

Beszélgetés

— A Polgári Szövetség létrejöttét többek között az is megakadályozta, hogy nagy a bizalmatlanság egymás között, de néhány párt különösen bizalmatlan a Fidesszel szemben. Mi erről a véleménye Kövér Lászlónak, a Fidesz-Polgári Párt alelnökének? Mi az oka a gyanakvásznak?

— Oka van, alapja nincs. Az oka nyilvánvaló számomra. Mi négy évig ellenzékben voltunk, ellenzékben egy olyan kormánnyal szemben, amelyet az MDF, a KDNP és egy ideig a Független Kisgazdapárt alkotott. Mint ellenzéki párt, elég sok sebet osztottunk, közben természetesnek magunk is kaptunk sebeket a kormányon lévőktől. És az akkori ellenzéki magatartásunkat nem minden akkor kormányon lévő politikus tudta arról a magaslatról szemlélni, amilyen magaslatról Antall József szemlélte. Antall József miniszterelnök mindjárt a kormányprogram vitájának választésbeszédében utalt is rá — arra az elhíresült mondatára gondolok —, van egy francia mondás, mondta ő a saját frakciótársainak címezve, miszerint: „ha a politikában azt mondják rólad, hogy gazember vagy, az csak azt jelenti, hogy más a véleményed”. Alapja ugyanakkor nincs ennek a bizalmatlanságnak.

— Bár a Fidesz elitje a polgári jobbközép pártjának tartja magát, egyes felmérések viszont azt mutatják, hogy a választói a szabad demokratákhoz közel álló emberek.

— Én nem fogadom el, hogy a Fidesz vezetésének elitjének és támogató bázisának gondolkodása teljesen eltérne egymástól. Hiszen nem másfél éve

létezik a Fidesz számára a jobbközép alternatíva. Emlékeztet, hogy nem kifejezetten jóhiszeműen és jó szándékkal, de már 1993 óta igyekezett a *balliberális sajtó egybemosni* a Fideszt az akkori kormánypártokkal, elsősorban az MDF-fel. Azt mondhatnám, hogy a Fidesz szavazóinak immár több mint két évük volt arra, hogy megszokják ezt a gondolatot. És hogyha ezek után sem pártoltak el a párttól, sőt jöttek újabbak, akkor nyilvánvalóan ezt a nem lényegtelen kérdést végiggondolhatták. Másodsorban viszont igaz az, hogy a Fideszre szavazók másodlagos preferenciái között első helyen az SZDSZ áll, jelzem, egyre csökkenő mértékben és egyre növekvőbb mértékben áll a másodlagos preferenciákban az MDF az élen. Ennek az értelmezése sem lehet közömbös. Ugyanis éppen ezek a felmérések azt is megmutatták, hogy — a Kisgazdapárt és a Kereszténydemokraták kivételével — az összes többi párt elveszítette az 1994-es májusi szavazóinak közel a felét. A Fidesz-Polgári Párt a szavazóit természetesen a szabaddemokratáktól szerezte. Nem csodálható tehát, hogy ha ezeknek az SZDSZ-től átállt szavazóknak a másodlagos preferenciáiban még mindig a régi pártjuk szerepel. Ezt az átjövotelt törvényszerű és bizonyos szempontból örömteli fejleménynek tartom. Az örömteli megjegyzés arra vonatkozik, hogy a Fidesz képes a kormánykoalíció táborát a maga eszközeivel apasztani és képes ezeket a szavazókat egy olyan mérsékelt polgári-jobbközép szövetségbe behozni, amelyben más pártoknak más típusú szavazók megnyerése lenne a feladatuk.

— Az előbb volt egy megjegyzése, hogy a balliberális sajtó összemosza 1993-tól a Fideszt az MDF-fel. De még előbb összemosza az SZDSZ-szel. A nagy összemosóknak ez nem az első próbálkozása.

— Azoknak a pártoknak mindig nehezebb a helyzetük, amely pártok a

politikai paletta közepén helyezkednek el. Több nehézséggel is szembe kell nézniük. Egyrészt ha a politikai közvélemény polarizálódik és egyre inkább a szélső pólusok felé tolódik, akkor a jobbközép kiüresedhet. Ilyenkor a közvéleményben lévő pártok esetlegesen nehéz helyzetbe kerülhetnek. Állandó választási kényszer, kétoldaltú nyomás nehezíti rájuk, és e tekintetben az ellenfelek játékszereivé, eszközeivé válhatnak. Ezért hol az egyik, hol a másik párttal igyekeznek, igyekeztek összemოსni bennünket is, attól függően, hogy kinek, mikor, mi állt az érdekében.

— A balliberális sajtó ezek szerint hatalmi pozícióban van. Negyedik hatalmi ág, de a sajtót újabban első hatalmi ágnak is nevezik, hiszen a médiának olyan befolyása van a politikára, hogy eldöntheti melyik pártot löki a szemétdombra.

— Ez nem teljesen így van. Kétségkívül nagy nyomás helyeződik a politikai élet szereplőire a sajtó részéről is. De éppen a Fidesz példája mutatja azt, hogy ilyen sajtónyomás ellenére is lehet önálló politikát folytatni, még akkor is, ha ennek az ára egy kicsit nagyra tűnik.

— Vannak olyan vélekedések, hogy a Fidesz a jelenlegi MDF-fel közösen előkészítheti a kormánykoalícióból kívánni készülő SZDSZ mérsékelt liberális körével való szövetséget. Igaz ez?

— Én megfordítanám. Úgy tenném fel a kérdést, hogy vajon kinek áll érdekében a Polgári Szövetség létrejöttét megakadályozni? A válasz egyértelmű. Egyik oldalról természetesen érdeke ez Torgyán Józsefnek és pártjának, amely párt pillanatnyilag elég erősnek mutatkozik a másik három ellenzéki párthoz képest, amennyiben ezek külön-külön próbálnak vele rivalizálni. A másik oldalról természetesen érdeke a jelenlegi kormánykoalíciónak. Az MSZP-nek csak azért, mert minél inkább szélsőbb póluson helyezkedik el az ellenzék fő ereje — ebben az esetben a Torgyánról és az FKGP-ről van szó —, annál inkább vá-

ka van, de alapja nincs

Kövér Lászlóval

laszthatatlan alternatíva ez a közép-re húzó szavazóknak. Tehát annál nagyobb az esély, hogy kormánykoalíció a kormányzásból kiábrándult, csalódott, de a Torgyán-féle radikális politizálást elfogadni nem képes szavazóit megtartsa. Az SZDSZ-nek ezen túlmenően azért is az érdeke a zavarkeltés, mert amennyiben a mérsékelt jobbközép területén nincs önálló programot felmutatni képes ellenzéki erő, akkor bármikor, amikor az SZDSZ a koalícióból való kilépést időszerűnek tartja, ő maga léphet fel a legnagyobb ellenzéki erőként. Ő maga léphet fel mérsékelt, polgári jobbközép váltópártként, ahogyan ezt egyébként Kis János több interjúban, cikkben kifejtette. Én azt gondolom, hogy az SZDSZ lehetőségeinek, mozgásterének a csökkenésére éppen a Polgári Szövetség lett volna alkalmas eszköz.

— *Olyan véleményt is hallani, hogy a Fideszben még mindig vannak az SZDSZ-hez húzó erők.*

— Azt kell mondanom, hogy a Fidesz továbbra is *szabadelvű* pártnak vallja magát. E tekintetben 1990 óta semmiféle változás nem történt a Fidesz politikájában. A mi megítélésünk szerint a szabadelvűség és a polgári politizálás nem-hogy nem ellentéte egymásnak, hanem azt is mondhatnám, hogy egy bizonyos liberális minimum elfogadása az előfeltétele annak, hogy valaki magát polgári erőnek nevezhesse. A Fideszben egyébként sokkal kisebbek a politikai nézetkülönbségek, mint bármelyik más pártban. Nagyon károsnak tartom azt, hogy ha *szövetségesként* álcázott politikai ellenfeleink próbálnak újabb és újabb megosztottságokat találni és keresni a Fideszben, kinevezve egyes fideszes képviselőket az SZDSZ hátrahagyott hátvédjeinek. Talán tölem, aki az SZDSZ-szel való konfliktust felvállalni sohasem féltem, elhíhető hogy jelen pillanatban a Fideszben nincsenek ilyen erők.

— *Aki számolni tud és elfogadja a közvélemény-kutatások népszerűségi mutatóit, az rájöhethet arra, hogy választási*

győzelmet az ellenzék csak a négy párt összefogásával képes elérni. Kisgazdák nélkül nehezen lehet elképzelni a kormányra kerülést. Vagy igen?

— Ezt én másképpen látom. A magyar választójogi rendszer sajátossága, hogy a pártlisták mellett az egyedi kerületek jelentős aránytalanságokat visznek a rendszerbe. Azaz a jól szereplő pártokat jutalmazza, több mandátumot kapnak, mint amennyi szavazatot. Illetve a gyengébben szereplő pártokat „büntetik”. Az 1994-es választások mutatják például az MSZP-nél, hogy 34 százalékkal akár 54 százalékos parlamenti többséget is el lehet érni. Egy ütőképes, alternatívát is felmutatni képes, hihető és megvalósítható programmal fellépő és az összefogást demonstráló mérsékelt hárompárti ellenzéki együttműködés alkalmas lenne arra, hogy ezt a szavazatarányt egy majdani választásokon magának megszerezze.

— *A kisgazdákat teljesen ki akarják zárni?*

— A kisgazdákkal az a probléma, hogy miközben számos helyen, így szűkebb pátriámban, Pápán is, kiváló együttműködés figyelhető meg a Fidesz és az FKGP között, a nagyobb politikában Torgyán József pártelnök — aki egyszemélyben meghatározza a kisgazdapárt arculatát és politikáját — folyamatosan olyan hangot üt meg az ellenzéki pártokkal és politikusaival szemben, amely *kizárja az együttműködést*. Tehát nem mi zárjuk ki az együttműködésből a kisgazdapártot, hanem Torgyán József zárja ki magát, Torgyán József zárja ki az együttműködés lehetőségét azokkal, akiket liberálisnak bélyegez.

— *Kövér László 1994-ben még a Fidesz frakcióvezetője volt. Az utóbbi időben nagyon visszavonult. Netán az az oka, hogy tevékenyen részt vett a Fidesz eszdecszelenítésében?*

— Orbán Viktort is megelőzve a sajátban én lettem az első számú közellenenség. Ami egyetlen politikusnak sem tesz jót. Ez egy kicsit megviselt. Sokan

úgy tartották, hogy én vágyok a Fideszben belül — az eszdecszesek számára — minden rossz kiötlője, sugalmazója.

— *Annak, hogy Fodor Gábor, Ungár Klára, sorolhatnám tovább, az SZDSZ-be igazolt át?*

— Például ezek.

— *Őn úgy gondolja, hogy 1998-ig kihúzza ez a kormány?*

— Ennek a kulcsa, megítélésem szerint, az SZDSZ. Tehát amennyiben az SZDSZ úgy látja, hogy van még mi *hasznat húzni* a kormánykoalíció fenntartásából, akkor ez a koalíció 1998-ig fennmarad. Amennyiben az SZDSZ kilép a kormánykoalícióból, akkor az a nagy kérdés, hogy az *MSZP-ben lévő eszdecszesek* milyen számban követik őket. Mert ettől függ, hogy a szocialisták 54 százalékos kormánytöbbsége megmarad-e? Vagy pedig ez alá esve kényszerűen ki kell hogy írják az idő előtti országgyűlési választásokat.

— *Néhányan úgy gondolják az ellenzéki politikusok közül, hogy a média ellenében is lehet választásokat nyerni.*

— Nem vitatom a sajtó befolyását, bár én magam vitatkozom azzal a nézettel, hogy a sajtó önálló hatalmi ág lenne. A sajtó hatalma ugyan létezik, de nem korlátlan. Minél inkább elszakad — politikai megfontolások, hátsó szándékok miatt — az embereket körülvevő létező valóságtól, annál inkább veszít a befolyásából és a hiteléből. Erre az elmúlt öt évben is számos példa van.

— *Végül egy magánjellegű kérdés. Karácsonykor mit fog csinálni a Fidesz — Polgári Párt alelnöke?*

— Családi körben, a három gyermekemmel feleségem szüleinél, Zalában töltjük a karácsonyt. Addig, amíg az iskola el nem kezdődik, valószínűleg ott is maradunk.

— *Az Ez a Hét boldog és békés karácsonyt kíván Önnek és családjának.*

— Köszönöm. Én is viszont kívánom.

Stefka István